Bilag 6: Oversigt over fokusområder og initiativer

Introduktion

Formålet med dette bilag er at samle de væsentligste erfaringer fra initiativerne under den nationale demenshandlingsplan 2025 (demenshandlingsplanen) samt de tilknyttede SSA-aftaler. Inden for hvert fokusområde præsenteres en oversigt, der giver et samlet overblik over de initiativer, som er iværksat under demenshandlingsplanen og de tilknyttede initiativer i de efterfølgende SSA-aftaler. Oversigten fungerer som en reference, der gør det muligt at danne sig et overblik over initiativernes formål, økonomiske rammer, ansvarlige aktører og centrale resultater. For hvert fokusområde er initiativerne gennemgået enkeltvis med henblik på at identificere deres formål, økonomiske rammer, ansvarlige aktører, virkemidler samt de leverancer, der er udviklet. Der er desuden lagt vægt på at vurdere, hvordan initiativerne er blevet videreført, justeret eller suppleret gennem de efterfølgende SSA-aftaler. I bilaget *Oversigt over fokusområder og initiativer: Desk-research- og AI-analyse* findes en tekstbaseret gennemgang af oversigten, hvor en simplificeret udgave af denne oversigt fremgår. Oversigten over hvert fokusområde består af følgende kolonner:

- Initiativ: Navnet på det konkrete initiativ, der er iværksat under demenshandlingsplanen. Kolonnen gør det muligt hurtigt at identificere initiativet og dets placering inden for fokusområdet.
- Økonomi: Angiver de økonomiske rammer, der er afsat til initiativet, og tydeliggør dermed det finansielle grundlag for gennemførelsen.
- Ansvarlig: Oplyser, hvilken myndighed eller organisation der har haft hovedansvaret for at udvikle og implementere initiativet.
- Formål: Beskriver initiativets intention og bidrag i relation til den nationale demensindsats.
- Leverancer: Fremhæver de konkrete resultater, som initiativet har ført til – fx udvikling af redskaber, vejledninger eller faglige retningslinjer.
- Erfaringer: Sammenfatter de væsentligste erfaringer og læringspunkter, der er gjort i forbindelse med initiativets gennemførelse.
- Links: Indeholder henvisninger til yderligere materiale og kilder.

Rækker om relaterede SSA-aftaler: De initiativer, der har en relateret SSA-aftale, er placeret i rækker umiddelbart efter de relevante initiativer under demenshandlingsplanen. Disse rækker angiver, om og hvordan initiativerne er blevet videreført, udbygget eller justeret gennem de efterfølgende SSA-aftaler og synliggør dermed sammenhængen mellem demenshandlingsplanen og den løbende politiske prioritering af demensområdet i de efterfølgende år.

Demenshandlingsplanen 2017-2025

Demenshandlingsplanen 2017-2025: Overblik over **de nationale mål** for demensindsatsen 2025, (link)				
Nationalt mål	**Ansvarlig**	**Proces samt opgørelse/opfølgning**	**Virkning**	**Link**
Danmark skal have 98 demensvenlige kommuner.	SUM/KL	• Rundspørge til kommunerne med henblik på at følge udviklingen i antallet af demensvenlige kommuner indgår i KL's årlige dataindsamling i perioden 2017-2020.		
Flere mennesker med demens skal udredes, og 80 pct. skal have en specifik diagnose.	SUM/SDST	• Sundhedsdatastyrelsen opgør løbende udviklingen i andelen af specifikke demensdiagnoser. • Andelen med specifikke demensdiagnoser opgøres som andelen af alle nyregistrerede borgere over 65 år med demens i Landspatientregisteret, der registreres med en specifik demensdiagnose. • Sundheds- og Ældreministeriet offentliggør årlig status på ministeriets hjemmeside. Første gang i foråret 2018.	Løbende opgørelse, der viser udviklingen i andelen af specifikke demensdiagnoser. Løbende opgørelse, der viser andelen af borgere på 65 år eller derover, som har fået stillet en specifik demensdiagnose første gang de optræder med en demensdiagnose på offentligt sygehus.	Første demensdiagnose - Sundhedsdatabanken
En forbedret pleje- og behandlingsindsats skal nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin blandt mennesker med demens med 50 pct. frem mod år 2025.	SUM/SDST	• Sundhedsdatastyrelsen igangsætter i første halvdel af 2017 en monitorering af forbruget af antipsykotika til borgere med demens. • Forbruget af antipsykotisk medicin vil blive opgjort, som andel af borgere med demens der pr. 1. januar i et givent år har indløst minimum én recept på antipsykotisk medicin. • Resultaterne af monitoreringen bliver tilgængelig på Sundhedsdatastyrelsens hjemmeside. • Sundheds- og Ældreministeriet offentliggør årlig status på mi vil blive opgjort, som andel af borgere med demens der pr. 1. januar i et givent år har indløst minimum én recept på antipsykotisk medicin. • Resultaterne af monitoreringen bliver tilgængelig på Sundhedsdatastyrelsens hjemmeside.	Løbende monitorering af forbruget af antipsykotika til borgere med demens.	Opgørelse, der monitorerer forbruget af antipsykotika til borgere med demens, Sundhedsdatastyrelsen

		• Sundheds- og Ældreministeriet offentliggør årlig status på ministeriets hjemmeside. Første gang i foråret 2018.		
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)				
SSA-aftale 2023-2026, Styrket indsats (link): f. Samlet erfaringsopsamling og status på Demenshandlingsplanens mål	1,0 mio. kr.	• Der udarbejdes en tværgående erfaringsopsamling for den nationale demenshandlingsplan samt gøres status på handlingsplanens nationale målsætninger.	Udarbejdelse af en samlet erfaringsopsamling og status på demenshandlingsplanens mål.	

Demenshandlingsplanen 2017-2025: Overblik over de **fem fokusområder** og disses initiativer						
Initiativ	**Økonomi**	**Ansvarlig**	**Fokus/formål**	**Leverancer**	**Erfaringer**	**Link(s) til leverancer o.l.**
Demenshandlingsplanen, fokusområde 1: Tidlig opsporing og bedre kvalitet i udredning og behandling						
Initiativ 1: Værktøj til tidlig opsporing af demens.						
DHP-initiativ 1: Værktøj til tidlig opsporing af demens.	1,6 mio. kr.	NVD	• Udvikle et værktøj til tidlig opsporing af demens. • Baseres på allerede eksisterende værktøjer. • Skal kunne anvendes bredt i både primær og sekundær sundhedssektor. • Målgruppen er fx forebyggende medarbejdere, hjemmesygeplejersker og andre sundhedsprofessionelle i borgerens hjem.	To værktøjer udviklet: • Brief Assessment of Impaired Cognition (BASIC) • Brief Assessment of Impaired Cognition Questionnaire (BASIC-Q) Videnskabelige artikler	To nye værktøjer**, BASIC** og **BASIC-Q,** er udviklet til støtte for tidlig og rettidig udredning af demens, 2019. Værktøjerne er designet til effektivt at identificere tegn på demens. • De kan anvendes som supplement i kliniske udredningsforløb. • Formålet er at sikre en mere ensartet**,** systematisk og vidensbaseret tilgang til tidlig demensudredning. Forventningen er, at værktøjerne: • forbedrer kvaliteten af udredningen. • bidrager til hurtigere og bedre diagnosticering. Bemærkninger: • I SSA-aftale 2020-2023 er der afsat midler til validering og udrulning af værktøjerne BASIC og BASIC-Q.	Brief Assessment of Impaired Cognition (BASIC), 2025, NVD Brief Assessment of Impaired Cognition Questionnaire (BASIC-Q), 2025, NVD Brief Assessment of Impaired Cognition (BASIC)-Validation of a new dementia case-finding instrument integrating cognitive assessment with patient and informant report.

						Videnskabelig artikel, 2019, NVD
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
Fra SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, 244,4 mio. kr. i alt (Link) Initiativ 2: Validering og udrulning af værktøj til almen praksis til brug for tidlig opsporing af demens til sikring af rettidig udredning af demens i almen praksis	5 mio. kr.	NVD	• Validering og udrulning af værktøjerne BASIC og BASIC-Q.	Valideringsundersøgelse i almen praksis. Se beskrivelse under initiativ 1.	• Se leverancer under initiativ 1.	
Initiativ 2: Fokus i almen praksis på tegn på demens.						
DHP-initiativ 2**:** Fokus i almen praksis på tegn på demens.	Udgifts neutral	SUM/DSAM	• Opdatere kliniske vejledning om demens i almen praksis med henblik på at indarbejde nyeste viden på området.	• Kommende vejledning (2025)	• Sundheds- og Ældreministeriet opfordrede i februar 2017 og primo november 2018 DSAM til at opdatere deres kliniske vejledning om demens i almen praksis. • DSAM meddelte i september 2019 og juni 2023 Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at de har besluttet at udarbejde en ny vejledning om demens. • Vejledningen er aktuelt under udarbejdelse. • Forventes udgivet i 2025.	Oversigt over Kommende vejledninger, DSAM
Initiativ 3: Færre, tværfaglige udrednings og behandlingsenheder.						
DHP-initiativ 3: Færre, tværfaglige udrednings og behandlingsenheder.	145 mio. kr.	SST/DR	• Med afsæt i anbefalinger, der udarbejdes af Sundhedsstyrelsen, samles demensudredningen på hovedfunktionsniveau på et mindre antal tværfaglige udrednings- og behandlingsenheder. • Midlerne kan bruges i forbindelse med omorganisering, etablering af udgående funktioner og til indkøb af relevant udstyr.	• Anbefalinger • Omorganisering, etablering af udgående funktioner og til indkøb af relevant udstyr.	Formål: Samle udredning på et mindre antal enheder for at: • Sikre høj og mere ensartet kvalitet. • Muliggøre en tværfaglig indsats med relevante specialer. • Understøtte øget udredning med specifik diagnose. • Etablere rådgivningsfunktion for kommuner, praktiserende læger m.fl. • Muliggøre udgående funktion, hvor dele af udredningen kan foretages i hjemmet. Status: • Der er afsat 145 mio. kr. til regionerne via bloktilskud i perioden 2017-2019. • En del af de afsatte midler var midlertidige beløb til indkøb af udstyr, pukkelafvikling mv., der har karakter af engangsinvesteringer. • Sundhedsstyrelsen har udarbejdet anbefalinger, som ligger til grund for aftalen.	Anbefalinger til organisering af udrednings- og behandlingsenheder for demens, 2017, SST

					Bemærkninger: • I SSA-aftalen 2020-2023 er der afsat midler til mere specialiserede og tværfaglige udrednings- og behandlingsenheder. • I SSA-aftalen 2024-2027 er der afsat midler til videreførelse af udredningsenheder. Nye retningslinjer er udgivet i 2025. Implementeringsforløb i perioden 2025-2027, 0,5 mio. afsat hvert år. • I SSA-aftalen 2024-2027 er der afsat midler til at frigøre kapacitet på udredningsenhederne.	
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
Fra SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, 244,4 mio. kr. i alt (Link) 1. Mere specialiserede og tværfaglige udrednings- og behandlingsenheder, som skal understøtte en fortsat styrkelse af kvaliteten i udredning og behandling af demenssygdomme og bidrage til målet om, at 80 pct. skal have en specifik diagnose	60 mio. kr.	SST/DR	• Forlængelse af Demenshandlingsplanens initiativ 3: Færre, tværfaglige udrednings og behandlingsenheder.	•	Bemærkning: • Forlængelse af Demenshandlingsplanens initiativ 3: Færre, tværfaglige udrednings og behandlingsenheder.	Forløbsprogram for demens, Region H, 2021
SSA-aftale 2024-2027 (link) 2. Videreførelse af udredningsenheder	62,7 mio. kr.	SST/DR	• Med henblik på at nedbringe ventetiderne på udrednings- og behandlingsenheder for demens og modvirke, at de stiger yderligere og dermed sætte ind med den rette pleje, omsorg og behandling.	• Revidering af Sundhedsstyrelsens anbefalinger til organisering af udrednings- og behandlingsenheder for demens af 2017.	Bemærkning: • I SSA-aftalen 2020-2023 blev der afsat 15,0 mio. kr. årligt i perioden 2020-2023 til mere specialiserede og tværfaglige udredningsenheder • Nye retningslinjer udgivet i august 2025. • 0,5 mio. afsat årligt i perioden 2025-2027 til implementering.	Faglige anbefalinger til organisering af udredning for demens, SST, 2025

SSA-aftale 2024-2027 (link)
 	
3. Nye veje til udredning
	11,1 mio. kr.	NVD	• Nationalt Videnscenter for Demens har fået til opgave at udvikle en ny model for demensudredning i Danmark.
			• Pejlemærkerne for modellen er følgende:
			  ○ flere udredes rettidigt med ensartet kvalitet understøttet af data og ny teknologi.
			  ○ trygge rammer for udredning til alle patienter med demens.
			  ○ samlet tværsektorielt ansvar for demensudredning.
			• Effektiv ressourceudnyttelse.
					Bemærkning:
					• Projektet er i proces – de nye beslutningsstøtte-værktøjer der indgår i modellen valideres i 2026 på hukommelsesklinikker i hele landet.	

Initiativ 4: Nye nationale kliniske retningslinjer på demensområdet.						
DHP-initiativ 4: Nye nationale kliniske retningslinjer på demensområdet.	3 mio. kr.	SST	• Sundhedsstyrelsen udarbejder tre nye nationale kliniske retningslinjer inden for demensområdet.	• Tre nationale kliniske retningslinjer inden for demensområdet.	Sundhedsstyrelsen har udarbejdet tre nationale kliniske retningslinjer på demensområdet med følgende temaer: 1. Diagnostik af mild cognitive impairment og demens	National klinisk retningslinje for diagnostik af mild cognitive

			• De nye retningslinjer skal supplere de eksisterende nationale kliniske retningslinjer på området.		2. Forebyggelse og behandling af adfærdsforstyrrelser hos personer med demens 3. Demens og medicin • Retningslinjerne er offentliggjort i 2018 og 2019. Bemærkninger: • Sundhedsstyrelsen har udgivet nye nationale kliniske anbefalinger for mennesker med demens med adfærdsmæssige og psykiske symptomer; strukturerede og målrettede interventioner i 2025. • De nye anbefalinger erstatter Sundhedsstyrelsens to tidligere kliniske retningslinjer 'Demens og medicin' fra 2018 og 'Forebyggelse og behandling af adfærdsmæssige og psykiske symptomer hos mennesker med demens' fra 2019.	impairment og demens, SST, 2018 Nyhed. Forebyggelse og behandling af adfærds-forstyrrelser hos personer med demens, SST, 2019 Demens og Medicin, NKA, SST, 2018
Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.						
DHP-initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	6,14 mio. kr.	SUM, STPS, SDS og SST	• Der indføres en monitorering af forbruget af antipsykotisk medicin, som opgøres og offentliggøres årligt ift. aldersgrupper, og hvor resultaterne sammenlignes på tværs af kommuner og med resten befolkningen. • Samtidig afsættes i alt 6,1 mio. kr. til et øget fokus på lægers udskrivning af antipsykotika via screening af medicineringen og til mere læring og information om korrekt medicinering.	• Workshops • Undervisningsmaterialer • Film til læger • Gå-hjem-møder • Film til pårørende • Film til læger • Læringsmateriale • Informationskit • Læringskit	2017: Styrelsen for Patientsikkerhed afholdt i efteråret 2017 to workshops om demens og brugen af antipsykotisk medicin. Alle læger og andre interesserede sundhedspersoner blev inviteret. 2018: I september 2018 udgav Styrelsen for Patientsikkerhed undervisningsmateriale om demens og brugen af antipsykotisk medicin. Materialet var målrettet plejepersonale på plejehjem og plejecentre. Styrelsen for Patientsikkerhed har desuden: • Udarbejdet en film til læger om antipsykotisk medicin og demens. • Afholdt gå-hjem-møder for særligt interesserede læger. • Udarbejdet en film målrettet pårørende til mennesker med demens. 2019: Sundhedsstyrelsen har udviklet: • Et læringsmateriale og informationsmateriale om hensigtsmæssig brug af lægemidler ved demens – herunder brug af antipsykotika. • Et læringsmateriale (selvstændigt nævnt). • Bemærkning: Materialet er ikke længere gældende. I stedet gældende udgivelsen: NKA: Mennesker med demens med adfærdsmæssige og psykiske symptomer - interventioner og antipsykotika | Sundhedsstyrelsen De analyser, der er udarbejdet af lægers ordinationer af antipsykotika, vurderes at være præget af stor usikkerhed. På den baggrund har analyserne ikke ført til tilsynssager. Bemærkninger: • Initiativet er i forlænget gennem SSA-aftale 2020-2023 initiativ 3 og 5	Undervisnings materiale om demens og antipsykotisk medicin Til læger: Film om antipsykotisk medicin og demens Antipsykotisk medicin og demens - information til pårørende Brug af lægemidler ved demens, SST, 2019

					• Initiativet er forlænget gennem SSA-aftale 2023-2026, Styrket indsats' initiativ a, initiativ b og initiativ c • Initiativet er forlænget gennem SSA-aftale 2024-2027 initiativ 14, initiativ 15, initiativ 16 og initiativ 64	
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
Fra SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, 244,4 mio. kr. i alt (Link) 3. Monitorerings- og læringsindsatser til nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens samt læringsindsatser ift. smertelindring	4 mio. kr.	SST	• Formålet var at understøtte det nationale mål i demenshandlingsplanen 2025 om at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens med 50 % frem mod år 2025 ved at øge bevidstheden og tilgængeligheden af viden om konsekvenserne ved brug af antipsykotisk medicin til mennesker med demens til målgrupperne, samt øge viden og understøtte anvendelsen af alternativer såsom socialpædagogiske metoder og personcentreret tilgang til mennesker med demens.	• En guide • Temadag • Webinar • E-learning • Formidling tiltag rettet mod praktiserende læger og plejehjemslæger	Initiativet er rettet mod social- og sundhedsfagligt personale på plejehjem og i hjemmeplejen samt plejehjemslæger og alment praktiserende læger, som arbejder med mennesker med demens. Aktiviteter (udført i 2022 og 2023): • Guide til kommuner og plejeenheder om, hvordan man kan nedbringe brugen af antipsykotisk medicin gennem systematik og tværfagligt samarbejde med fokus på non-farmakologiske tilgange til mistrivsel og uforståelig adfærd. • Temadage og webinarer for plejepersonale og ledere med fokus på viden om medicinens konsekvenser og alternative tilgange. • E-læring målrettet plejepersonale i hjemmeplejen og på plejehjem. Formidling til læger gennem: • Et temanummer af Månedsbladet Rationel Farmakoterapi om demens og antipsykotika. • Et seminar på Lægedagene 2022 om samme emne. Bemærkning: • Initiativet er i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	Temadag: Nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker med demens, SST, 2022 Demenshåndbog: Guide til at nedbringe antipsykotisk medicin til mennesker med demens, SST, 2023
Fra SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, 244,4 mio. kr. i alt (Link) 5. Pulje til praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin	24 mio. kr.	SST	• Pulje til praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin.	• Pulje • Tre netværksmøder • Erfaringsopsamling	Puljen blev etableret i december 2021 med en bevilling på 23,6 mio. kr. til 15 projekter i kommuner, hospitaler og ældrepsykiatrien. Projektperioden løb fra 1. december 2021 til 31. maj 2023. Centrale resultater og erfaringer: • Observationer viser, at forbruget af antipsykotisk medicin kan reduceres gennem målrettet, struktureret og praksisnær indsats. • Projekterne kombinerede forebyggende og seponerende tiltag med non-farmakologiske indsatser, som viste sig effektive og begrænsede ny opstart af behandling. • Projekterne styrkede personalets viden om non-farmakologiske metoder, systematiske arbejdsgange, tværfagligt samarbejde og lederskab for at sikre fokus og implementering. Fire centrale elementer, som viste effekt, var:	Praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin, SST, 2023 Udmøntningen af ansøgningspuljen til praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin på finanslovens § 15.86.08.10. i 2021, SBST, 2022

					• Øget faglig viden og flere alternative handlingsmuligheder. • Systematiske arbejdsgange og mødefora til at adressere trivsel før medicinering. • Tværsektorielt samarbejde – især med praktiserende læger. • Ledelsens aktive engagement i holdbare ændringer. Bemærkning: • Initiativet er i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	
Fra SSA-aftale 2023-2026, Styrket indsats, (link) a. National alliance til nedbringelse af anti-psykotisk medicin	5,8 mio. kr.	SST	• Oprette en national alliance til nedbringelse af anti-psykotisk medicin.	• National alliance	• Alliancen er nedsat i regi af Sundhedsstyrelsen, der varetager sekretariatsbetjeningen. • Alliancen har til formål at understøtte et tværfagligt og tværsektorielt fokus og en fælles indsats for at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens for at understøtte målsætningen i den Nationale Demenshandlingsplan 2025. Bemærkning: • Initiativet er i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	National alliance: En fælles tværfaglig og tværsektoriel indsats Nationale kliniske anbefalinger for mennesker med demens med adfærdsmæssige og psykiske symptomer: strukturerede og målrettede interventioner
Fra SSA-aftale 2023-2026, Styrket indsats, (link) b. Praksisnær model til nedbringelse af antipsykotisk medicin	5,9 mio. kr.	SST	Formålet med puljen og projekterne var at: • Nedbringe brugen af antipsykotisk medicin til mennesker med demens. • Styrke medarbejdernes kompetencer i non-farmakologiske tilgange og metoder. • Fremme trivsel for både borgere og medarbejdere gennem bedre viden, samarbejde og arbejdsgange. • Understøtte implementering og fastholdelse af nye arbejdsgange og ledelsespraksisser.	• Pulje • Erfaringsopsamling	• 15 projektet støttet gennem puljen. Erfaringer fra projekterne: • På tværs af de 15 projekter er det lykkedes at reducere medicinforbruget gennem øget viden, faglig refleksion og anvendelse af non-farmakologiske metoder. • Medarbejderne oplever større faglighed, arbejdsglæde og handlemuligheder, og borgerne trives bedre. Samtidig fremhæves betydningen af ledelsesopbakning, tværfagligt samarbejde og systematiske arbejdsgange for at sikre varige forandringer i praksis. Bemærkning: • Initiativet er i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	Om puljen: Ansøgningspulje til praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin Erfaringsopsamling: Pulje til praksisnært kompetenceløft til nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker med demens, SST, 2024
Fra SSA-aftale 2023-2026, Styrket indsats, (link)	8,2 mio. kr.	SST	Demensrejseholdet arbejdet med fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker, der bor på plejecenter eller modtager hjemmepleje.	• Videreførelse af demensrejse-holdet	Bemærkninger: • Videreførelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 22: Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner.	Om: Demensrejsehold, SST, 2024

c. Videreførelse af Demensrejseholdet med fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin					• Initiativet er i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	
Fra SSA-aftale 2024-2027 (link) 14. Informationsindsats vedr. antipsykotika målrettet almen praksis og hospitaler	7,6 mio. kr.	SST	• En informationsindsats rettet mod sundhedspersonale med henblik på at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin blandt mennesker med demens.	• Informationsmateriale til almen praksis • Hjemmeside • E-læring udviklet at Nationalt Videnscenter for Demens som en del af ABC-konceptet	• Pågående projekt med Svendborg sygehus. • Der afsættes i alt 7,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2024-2026. Bemærkning: • Initiativet er i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	Antipsykotika til patienter med demens: Information til almen praksis, SST, 2025 Kampagne, Sundhedsstyrelsen film med Martin Schulz ect.
Fra SSA-aftale 2024-2027, (link) 15. Øget viden om lægers ordinationsmønstre om antipsykotika	23,6 mio. kr.	Sundheds-data-styrelsen	• Ordiprax+ er et værktøj, udviklet af Sundhedsdatastyrelsen, der giver praktiserende læger overblik over deres egne ordinationer i forhold til deres klynge og landsgennemsnittet. Det hjælper med at vurdere behandlinger, støtter klynger i kvalitetsudvikling og kan være et værktøj til at nedsætte forbruget af bestemte lægemidler. • På nuværende tidspunkt virker Ordiprax+ kun inden for enkelte lægemiddelgrupper. • Derfor er der behov for at udvide Ordiprax+ til at omfatte alle lægemiddelgrupper inkl. antipsykotika.	• Udvide Ordiprax+	• At øge viden i regioner og almen praksis om lægers ordination af antipsykotika med henblik på at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin blandt borgere med demens. • Der afsættes i alt 23,6 mio. kr. til initiativet i perioden 2024-2027. • Sundhedsdatastyrelsen har oplyst, at styrelsen vil udvide Ordiprax+ med de 2 sidste temaer (polyfarmaci og alle lægemidler) og udvikle mulighederne for, at regionerne kan foretage analyser af lægernes udskrivningsmønstre. • Sundhedsdatastyrelsen har oplyst, at styrelsen vil påbegynde arbejdet i august 2024, og regner med, at regionerne kan tilgå data i starten af 2025. Bemærkning: • Initiativet er i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	Rigsrevisionens notat om beretning om lægemiddelanbefalinger, Statsrevisorerne, 2024
Fra SSA-aftale 2024-2027, (link) 16. Udbredelse af viden om "Best Practices" til at nedsætte forbruget af antipsykotika til borgere med demens (2024-2026)	2. mio. kr. til NVD og 8 mio. kr. til KIAP	NVD og KiAP	Formålet med projektet er at udbrede praksisnær viden til de praktiserende læger om mulige indsatser for mennesker med demens med svære adfærdsforstyrrelser, og rationel brug af antipsykotika til personer med demens med henblik på at nedsætte forbruget af antipsykotika for personer med demens. Efter aftale med SST vil NVD via midler i informationsindsatsen sikre at information på sundhed.dk ensrettes i hht NKA: Mennesker med demens med adfærdsmæssige og psykiske symptomer - interventioner og antipsykotika | Sundhedsstyrelsen	• Klyngepakke og praksispakke til det databaserede kvalitetsarbejde i almen praksis.	• I 2025 har KiAP med faglig sparring fra NVD udviklet en klyngepakke til brug i kvalitetsklynger i almen praksis. Dertil kommer en praksispakke som kan anvendes i almen praksis uden om klyngesamarbejdet. • KiAP og NVD har endvidere som en del af projektet deltaget i udviklingen af systematisk efteruddannelses moduler til praktiserende læger i regi af PLO-E • Evaluering af projektet følger i 2026, Bemærkning: • Initiativet er i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 5: Nedbringelse af forbruget af antipsykotika blandt mennesker med demens.	https://www.kiap.dk/klyngepakker/demensogantipsykotika https://www.kiap.dk/praksispakker/demensogantipsykotika
Fra SSA-aftale 2024-2027, (link) 64. Supplerende midler til	2,0 mio kr.	SST	• Supplerende midler til videreførelsen af Demensrejseholdet med fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin	• Videreførelse af demensrejse-holdet	• Videreførelse af demensrejseholdet.	

videreførelsen af Demensrejseholdet med fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin						
Initiativ 6: Nationale anbefalinger til optimale tværsektorielle og tværfaglige forløb.						
DHP-initiativ 6: Nationale anbefalinger til optimale tværsektorielle og tværfaglige forløb.	2.0 mio kr.	SST	• På baggrund af evaluering af eksisterende forløbsprogrammer og samarbejdsaftaler udarbejder Sundhedsstyrelsen faglige anbefalinger for optimale tværsektorielle og tværfaglige forløb for mennesker med demens.	• Anbefalinger	• Evaluering gennemført: Eksisterende regionale forløbsprogrammer og samarbejdsaftaler er evalueret, med fokus på indsatser, udfordringer og eksempler på god praksis. • Faglige anbefalinger udviklet**:** Sundhedsstyrelsen har udarbejdet anbefalinger til tværsektorielle og tværfaglige demensforløb baseret på evalueringen. Hovedpointer i anbefalinger: • Mere ensartet og høj kvalitet: Anbefalingerne sigter mod at skabe en mere ensartet praksis af høj kvalitet i det samlede demensforløb. • Omfattende forløbsdækning: Anbefalingerne dækker hele forløbet: fra tidlig opsporing, diagnostik, udredning og behandling til rehabilitering, pleje og opfølgning**.** • Klar ansvarsfordeling**:** Fokus på organisering, herunder rollefordeling mellem sektorer og opgaver for koordinatorfunktioner som demenskoordinatorer. Bemærkning: • Der er ikke foretaget en erfaringsopsamling eller evaluering af initiativet.	Anbefalinger for tværsektorielle forløb for mennesker med demens, 2020, SST
Fokusområde 2: Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering						
Initiativ 7: Håndbøger med vidensbaserede anbefalinger til social og sundhedsfaglig praksis på demensområdet						
DHP-initiativ 7: Håndbøger med vidensbaserede anbefalinger til social og sundhedsfaglig praksis på demensområdet.	2,5 mio kr.	SST	Formål med Demenshåndbøgerne: • Give målrettede og praksisnære anbefalinger til håndtering af konkrete og vanskelige problemstillinger i det daglige arbejde med pleje og omsorg. • Understøtte en mere ensartet og høj kvalitet i indsatsen på tværs af kommuner og regioner.	• Håndbøger	Fire håndbøger er udviklet på baggrund af en behovsanalyse: 1. Demenshåndbog: Faglig ledelse i praksis, 2019. 2. Demenshåndbog: Palliativ pleje, omsorg og behandling, 2019. 3. Demenshåndbog: Personcentreret omsorg i praksis. 4. Demenshåndbog: Metoder til at forstå adfærdsmæssige og psykiske symptomer i praksis. Der er et stærkt fokus på anvendelighed i praksis. Bemærkning: 5. Håndbøgerne er en del af Sundhedsstyrelsens Demenshåndbøger, der har til formål at give konkrete og praksisnære inputs til det social- og sundhedsfaglige arbejde med at sikre god og værdig pleje for mennesker med demens.	Demenshåndbog: Faglig ledelse i praksis, 2019 Demenshåndbog: Palliativ pleje, omsorg og behandling Demenshåndbog: Personcentreret omsorg i praksis Demenshåndbog: Metoder til at forstå adfærdsmæssige og psykiske

					6. Demenshåndbøgerne er målrettet medarbejdere og ledere i hjemmepleje og plejebolig. 7. Foruden de ovennævnte håndbøger har SST udgivet følgende: o Demenshåndbog: Seksualitet hos mennesker med demens i ældreplejen (2021). o Demenshåndbog: Guide til at nedbringe antipsykotisk medicin til mennesker med demens (2023) finansieret gennem midler fra SSA-aftale 2020-2023. Se initiativ 5. o Demenshåndbog: Beboerkonferencen i praksis (2020), finansieret gennem national handlingsplan til at forebygge og reducere udadreagerende adfærd i ældreplejen 2019.	symptomer i praksis
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
Fra SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, 1. Pulje til udbredelse af livshistorieteknologi til mennesker med demens og deres pårørende	12 mio kr.	SST	Ansøgningspuljens formål er at udbrede digitale løsninger og velfærdsteknologi, der kan bidrage til at vække erindring om det levede liv og den enkeltes identitet og livshistorie, øge dialogen om borgerens ønsker til dagligdagen samt understøtte øget trivsel og livskvalitet hos mennesker med demens på plejehjem og deres pårørende ved at styrke anvendelsen af livshistorier i plejehjemsmedarbejdernes daglige pleje, omsorg og tilrettelæggelse af aktiviteter.	• Pulje	• Antal ansøgninger modtaget: 19 projekter for i alt 15 mio. kr. • Antal støttede projekter: 15 projekter blev tildelt støtte. • Projekterne spænder bredt – fra brug af digitale tavler og MemoryCubes til sansestimulation og multimediebrug (billeder, video, musik) – med det fælles mål at styrke identitet og livskvalitet for personer med demens gennem deres livshistorier. Bemærkning: • I 2025 udkommer en erfaringsopsamling.	Ansøgningspulje til udbredelse af livshistorieteknologi til mennesker med demens og deres pårørende. Social og Boligstyrelsen, 2024 Udmøntningen af ansøgningspuljen til udbredelse af livshistorieteknologi, Social og Boligstyrelsen, 2024
Initiativ 8: Flere og bedre tilbud om fysisk træning og aktivitet.						
DHP-initiativ 8: Flere og bedre tilbud om fysisk træning og aktivitet.	32 mio kr.	SST/KL	• Der udvikles i regi af Sundhedsstyrelsen træningspakker tilpasset relevante målgrupper blandt borgere med demens.	• Træningsguide • 7 temadage • Erfaringsopsamling	• Træningsguide fra 2018 målrettet mennesker med demens: Fokus på miljøer, motivation, tilrettelæggelse og samarbejde med frivillige. • Der er afholdt 7 temadage med ca. 400 deltager. • Guide udviklet af Pluss, Ældre Sagen og Institut for Idræt og Ernæring (KU), med inddragelse af kommuner og demens- og træningsfaglige eksperter. • En erfaringsopsamling er udgivet i 2020. Bemærkning(er): • Sundhedsstyrelsen arbejder med videre udbredelse som en del af opfølgningen på demenshandlingsplanen i SSA'en 2020-2023.	Guide til fysisk træning og aktivitet for mennesker med demens, SST, 2018 Erfaringer med guide til fysisk træning og aktivitet for mennesker med demens, SST, 2020
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
Fra SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingspla	2 mio kr.	SST	• Revideret udgave af træningsguiden fra 2018 og udbredelse af erfaringer.	• Revideret træningsguide • Film	• Sundhedsstyrelsen udarbejdede en træningsguide i 2017.	Træningsguide for mennesker

n 2025, 244,4 mio kr. i alt (Link) 10. Udbredelse af gode erfaringer med fysisk træning og aktivitet, så flere kan få glæde af de erfaringer, man allerede ved virker				• Temadage • Webinar • Workshops	• Guiden blev revideret i 2021 og udkom i en lang og en kort udgave, der kan hentes fra styrelsens hjemmeside. Der er suppleret med ni nye øvelser i samarbejde med DGI, så der nu er i alt 27 øvelser. • Der er udarbejdet små film om gode erfaringer med at anvende guiden hos kommuner og frivillige. Der blev desuden afholdt et webinar og to kursusdage i efteråret 2022, hvor der blev sat fokus på vigtigheden af fysisk aktivitet og præsentation af de nye produkter. • Der er gennemført 6 afsluttende temadage i 2023.	med demens, SST, 2021 Webinar: Fysisk aktivitet kan styrke livskvaliteten for mennesker med demens, SST, 2022 Workshop: Sådan laver du fysisk træning for mennesker med demens, SST, 2023 VÆ: Træningsguide for mennesker med demens Inspiration til øvelser og leg i fem hverdagsmiljøer der understøtter mennesker med demens i at være fysisk aktive, SST, 2021
Initiativ 9: Serviceeftersyn af magt-anvendelsesreglerne						
DHP-initiativ 9: Serviceeftersyn af magt-anvendelsesreglerne	0,5 mio kr.	BSM/SUM	• Formål: Gennemføre et serviceeftersyn af magtanvendelsesreglerne. • Indhold: Afdække, hvordan magtanvendelsesreglerne håndteres i praksis.	• Serviceeftersyn • Lovforslag	Serviceeftersynet af magtanvendelsesreglerne i 2017. Opfølgning: Der har været politiske forhandlinger om en revision af magtanvendelsesreglerne. Resultat: Indgåelse af politiske aftaler om revision af magtanvendelsesreglerne på demensområdet i 2018.	Ændrede magtanvendelsesregler på demensområdet, Regeringen.dk, 2018
Initiativ 10: Bedre mulighed for behandling af varigt inhabile patienter.						
DHP-initiativ 10: Bedre mulighed for behandling af varigt inhabile patienter.	Finansieres med satspuljen for 2018-2021	SUM	• Ny lovgivning vedr. behandling af behandlingsafvisende, varigt inhabile somatiske patienter.	• Lovforslag	Lovforslaget er vedtaget og trådt i kraft d. 1. januar 2018. Bemærkning: • Lovændringen i 2019, der omdannede "Lov om ændring af sundhedsloven og lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile" til "Bekendtgørelse af lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile", ikke er en ændring af lovens indhold, men en ren teknisk bekendtgørelse. Den betyder, at loven nu er blevet bekendtgjort som en samlet lovtekst, hvilket er en almindelig praksis for at samle og præsentere gældende lovgivning.	Lov om ændring af sundhedsloven og lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile, Retsinformation, 2018 Bekendtgørelse af lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile.

						Retsinformation, 2019
Fokusområde 3: Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens						
Initiativ 11: Udvikling og udbredelse af en national værktøjskasse med patient- og pårørendekurser.						
DHP-initiativ 11: Udvikling og udbredelse af en national værktøjskasse med patient- og pårørendekurser.	2,5 mio kr.	NVD	• Initiativet har haft til formål at udvikle et koncept for støtte til livet med demens og fremme kvaliteten af indsatsen for mennesker med demens og pårørende. • Værktøjskassen kan anvendes af fagpersoner i regioner og kommuner i planlægning og udførelse af rådgivning og undervisning. • Indsatsen er målrettet et tværsektorielt og koordineret samarbejde der kan understøtte bedst mulig ensartet kvalitet i tilbuddene til mennesker med demens og pårørende.	• Værktøjskasse med konkrete værktøjer til undervisning, rådgivning og støtte, der kan anvendes i tiden efter diagnosen er stillet, tiden i hjemmet og tiden i plejebolig. • Der er udviklet en fysisk Værktøjskasse med manualer til gennemførelse af rådgivning- og undervisningsaktiviteter. Hæfter til udlevering til pårørende og til mennesker med demens. • Der er udviklet et samtalehjul med afsæt i ICF og fokus på at få mennesker med demens inddraget i samtale om hvad der er vigtigt for dem. • Der er udviklet en hjemmeside hvor der kan hentes undervisningsmateriale, film og alle materialer kan downloades gratis. • Løbende kurser og webinarer med rådgivning om hvordan Værktøjskassen kan anvendes og implementeres i en lokal kontekst.	• Værktøjskassen er tilgængelig via Nationalt Videnscenter for Demens hjemmeside. Materialer kan downloades gratis eller bestilles i fysisk form via webshop. • Værktøjskassen anvendes bredt på tværs af danske kommuner. Der kan læses mere om erfaringerne og anvendelsen i kommunerne i idekataloget: https://videnscenterfordemens.dk/da/om-vaerktoejskassen • Der er med støtte fra eksterne fonde opstartet et ph.d.-projekt der med udgangspunkt i indsamlede data i projektet undersøger udbyttet af værktøjskasse konceptet for pårørende.	Værktøjskassen – et koncept til fagpersoner, der skal undervise, støtte og rådgive mennesker med demens og pårørende, NVD
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, (Link) 8. Videreførelse og udbredelse af Nationalt Videnscenter for Demens' værktøjskasse med materiale målrettet demensramte, deres	5 mio kr.	NVD	• Videreførelse af NVD's værktøjskasse med henblik på implementering.	• Videreudvikling af Værktøjskassens materialer som består af 7 hæfter til pårørende og 4 hæfter til menneske med demens. • Der er gennemført et implementeringsprojekt med 15 kommuner som har afprøvet Værktøjskassens	Centrale resultater fra erfaringsopsamlingen hos fagpersoner viser: • Øget kvalitet i tilbud til pårørende og mennesker med demens. • Bedre systematik i indsatsen og øget kvalitet • Mere ensartet tilbud. • Et fælles fagligt ståsted og faglig stolthed. Centrale resultater fra erfaringsopsamlingen hos pårørende og mennesker med demens. • De ser mere positivt på deres livssituation efter at have deltaget i Værktøjskassens aktiviteter.	Værktøjskassen – et koncept til fagpersoner, der skal undervise, støtte og rådgive mennesker med demens og pårørende, NVD

pårørende og fagpersoner, der rådgiver og underviser mennesker med demens og deres pårørende				aktiviteter. De har modtaget faglig vejledning og implementeringsstøtte, tilpasning til lokal demensstrategi og kompetenceudvikling. • Yderligere 15 kommuner har modtaget kompetenceudvikling.	• Der har været stor tilfredshed med de tilbud de har fået og de vil anbefale deltagelse i lignende aktiviteter til andre. Læs om erfaringerne i idekataloget her: https://videnscenterfordemens.dk/da/om-vaerktoejskassen	
Initiativ 12: Flere og mere meningsfulde dag- og aflastningstilbud samt støtte til yngre med demens.						
DHP-initiativ 12: Flere og mere meningsfulde dag- og aflastningstilbud samt støtte til yngre med demens.	39 mio kr.	SST	• Sundhedsstyrelsen udmønter en ansøgningspulje til aflastning af pårørende med henblik på at sikre flere meningsfulde og fleksible dag- og aflastningstilbud.	• Pulje • Erfaringsopsamling	• I alt har 37 kommuner fået bevilliget midler til at etablere meningsfulde tilbud til borgere med demens. • I 2020 blev der udgivet en erfaringsopsamling. På baggrund af erfaringsopsamlingens ti cases har man identificeret en række praktiske elementer, som gør tilbuddene succesfulde: • Varierede tilbud (aktive og passive, individuelle og gruppebaserede). • Integration af pædagogisk og social støtte til både demensramte og deres pårørende. • Fokus på transport, tidsplan og geografisk tilgængelighed – især vigtigt, når de ramte stadig er i arbejdsstyrken. • Data- og brugerunderstøttede valg af cases – dvs. tilbuddene er udvalgt og tilrettelagt ud fra brugerbehov og dokumentation.	Puljeopslag: Flere og meningsfulde dag- og aflastningstilbud samt støtte til yngre med demens, SST, 2016 Puljeudmøntning, Flere og mere meningsfulde dag- og aflastningstilbud samt støtte til yngre med demens – oversigt over ansøgere, der har modtaget midler, SST, 2026 Skab meningsfulde og aflastende tilbud for yngre borgere med demens og deres pårørende – Inspiration fra tilbud i 10 kommuner, 2020, SST
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, (Link) 9. Flere, bedre og mere fleksible aflastningstilbud til mennesker demens	40 mio kr.	SST	• At sikre fere tilbud, som er fleksible og menings fulde for borgeren med demens. Som et nyt element, kunne der som en del af det samlede aflastningstilbud indgå målrettet mental aflastning og støtte til den pårørende. Eksempelvis i form af sygdomslære, mestring eller rådgivning sideløbende med aflastningstilbuddet.	• Pulje	• Modtog 45 ansøgninger for 118 mio. kr. 13 kommuner blev bevilliget midler. • Puljen har konkret fokus på at udvikle flere, mere fleksible og kvalitativt stærke aflastningstilbud, hvor både demensramte og pårørende inddrages, og hvor fleksibilitet (tid, sted, indhold) kombineres med mental støtte.	Pulje: Flere, bedre og mere fleksible aflastningstilbud til mennesker med demens og deres pårørende, der skal sikre

og deres pårørende, der skal sikre pårørende et frirum fra sygdommen					• Erfaringerne tyder på positiv effekt på trivsel og mestring blandt de pårørende.	pårørende et frirum fra sygdommen, SST, 2021 Puljeudmøntning, Puljen Flere, bedre og mere fleksible aflastningstilbud til mennesker med demens og deres pårørende, der skal sikre pårørende et frirum for sygdommen. Oversigt over modtagere af tilskud, SST, 2021v Afløsning og aflastning til mennesker med demens, 2024, SST
Initiativ 13: Rådgivnings- og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens.						
DHP-initiativ 13: Rådgivnings- og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens.	37,5 mio kr.	SST	• Sundhedsstyrelsen udvikler koncept for rådgivnings- og aktivitetscentrene med henblik på opslag af ansøgningspulje til opstart af ca. 12-15 nye rådgivnings og aktivitetscentre på landsplan.	• Pulje • Evaluering	• Udmøntning af puljen: Puljen blev udmøntet i november 2017. 13 ansøgere søgte om i alt 36,3 mio. kr. Midlerne blev fordelt til 13 projekter. • Indhold i projekterne: Rådgivning og støtte til personer med demens og deres pårørende, sociale og fysiske aktiviteter, undervisning, oplysning samt mulighed for samvær med ligestillede, fx via: pårørendegrupper og demenscaféer. • Tilrettelæggelse og organisering: Tilbud udvikles i samarbejde mellem kommuner og frivillige organisationer.	Puljeopslag: Rådgivnings- og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens, 2017, SST Evaluering af puljen "Rådgivnings og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens", Erfaringsopsamling, SST, 2019 Evaluering af puljen "Rådgivnings- og aktivitetscentre

						for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens" Inspirationskatalog, 2019, SST
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, (Link) 7. Videreførelse af de eksisterende rådgivnings- og aktivitetscentre, som bl.a. tilbyder rådgivning og støtte samt sociale og fysiske aktiviteter til mennesker med demens, herunder yngre med demens, og deres pårørende	52 mio kr.	SST	• Alle eksisterende 13 rådgivnings- og aktivitetscentre har søgt og fået midler til at fortsætte i perioden 2020-2023.	• Fortsættelse af midler til 13 rådgivnings- og aktivitetscentre	• Alle eksisterende 13 rådgivnings- og aktivitetscentre har søgt og fået midler til at fortsætte i perioden 2020-2023. Der er i alt afsat 52 mio. kr., som er blevet fordelt forholdsmæssigt på grundlag af de midler, det enkelte center modtog ved første udmøntning af puljen. De afsatte midler havde en faldende profil over de fire år. • Det var hensigten, at de deltagende kommuner skulle overtage finansieringen af den fortsatte drift ved udgangen af 2023.	Om rådgivning- og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, herunder yngre med demens, SST, 2024 Erfaringer fra puljen om rådgivnings- og aktivitetscentre for mennesker med demens og deres pårørende, SST, 2024
Fokusområde 4: Demensvenlige samfund og boliger						
Initiativ 14: Lokale og landsdækkende aktiviteter skal understøtte et demensvenligt samfund.						
DHP-initiativ 14: Lokale og landsdækkende aktiviteter skal understøtte et demensvenligt samfund.	25 mio kr.	SST	• Sundhedsstyrelsen udmønter en ansøgningspulje, hvor kommuner, regioner, private aktører og virksomheder samt organisationer kan søge om midler til lokale eller landsdækkende aktiviteter, som bidrager til udviklingen af et demensvenligt samfund.	• Pulje • Erfaringsopsamling	Udmøntning af puljen: 85 ansøgere søgte om i alt 98,3 mio. kr. Midlerne er udmøntet til 11 projekter. Eksempler på projekttyper • Demensvenlige byer, landsbyer og kommuner. • Nationale initiativer, fx: 'Demensvenner', 'Folkebevægelsen for et demensvenligt Danmark', 'Den Demensvenlige Idrætsforening' og oplysningskampagner og formidling af viden om demens.	Genopslag af pulje: Lokale og landsdækkende aktiviteter, der skal understøtte et demensvenligt samfund, 2017, SST Udmøntning af pulje: Lokale og landsdækkende initiativer, 2017, SST Demensvenligt samfund Erfaringer, eksempler og ideer Erfaringsopsamling på projekter i puljen: "Lokale og

						landsdækkende aktiviteter, der skal understøtte et demensvenligt samfund", SST, 2019
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
SSA-aftale 2018-2021 (Link): 1. Pulje til forsøgsordning med befordring af mennesker med en demensdiagnose	42,5 mio kr.	SST	• Puljens projekter skal give mennesker med en demensdiagnose, og som bor i eget hjem, mulighed for at få befordring til fritidsformål, herunder besøg hos venner og familie, indkøb, kulturelle tilbud mv.	• Pulje • Evaluering	Ti kommuner er blevet tildelt midler Fra evalueringen: • Tryghed & tilfredshed: Borgere er i overvejende grad trygge ved at benytte ordningen – både de selv og deres pårørende er tilfredse med mulighederne Sundhedsstyrelsen. • Mere aktivt fritids- og socialt liv: De oplever i høj grad, at de kan deltage i flere fritidsaktiviteter og sociale arrangementer Sundhedsstyrelsen. • Indikation på øget trivsel: Ca. 4 ud af 5 medarbejdere vurderer, at ordningen bidrager til øget trivsel hos borgerne Sundhedsstyrelsen. • Frihed og selvstændighed: Borgerne nævner, at de føler sig mere uafhængige og selvstændige, da de ikke behøver at være afhængige af pårørende til transport. Bemærkning • Videreførelse af initiativ i SSA-aftale 2023-2026, Pulje til forsøgsordning med befordring af mennesker med en demensdiagnose, som bor i eget hjem, til fritidsformål	Om Forsøgsordning med befordring af mennesker med en demens-diagnose, SST, 2018
SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, (Link) 11. Pulje til lokale og landsdækkende demensvenlige aktiviteter, herunder demensvenlige boformer for mennesker med demens sammen med deres pårørende	16 mio kr.	SST	• Der er midler afsat til at støtte både lokale og landsdækkende demensvenlige aktiviteter, herunder demensvenlige boformer, der er designet til at rumme mennesker med demens og deres pårørende. Formålet er at fremme et demensvenligt samfund, hvor mennesker med demens kan leve et trygt og værdigt liv.	• Pulje	Puljen blev offentliggjort ultimo maj 2022 via Socialstyrelsen- og Boligstyrelsens hjemmeside. Der var ansøgningsfrist den 10. august 2022. Socialstyrelsen modtog 80 ansøgninger til et samlet beløb på 71 mio. kr. 16 projekter fik i oktober 2022 tilsagn om støtte til et samlet beløb på 15,8 mio.kr. Puljen blev udmøntet ultimo 2022. Bemærkning: • Initiativet ligger i forlængelse af Demenshandlingsplanens Initiativ 14: Lokale og landsdækkende aktiviteter skal understøtte et demensvenligt samfund.	Pulje: Demensvenlige tiltag, herunder boformer, SBST, 2022
SSA-aftale 2023-2026, Styrket indsats 2. Pulje til forsøgsordning med befordring af mennesker med en demensdiagnose, som bor i eget hjem, til fritidsformål	10,5 mio kr.	SST	• Ansøgningspuljens formål er at give mennesker med en demensdiagnose, som bor i eget hjem, mulighed for at få befordring til fritidsformål, herunder besøg hos venner og familie, indkøb, kulturelle tilbud m.v.	• Pulje	• Puljens størrelse: 9,5 mio. kr. • Modtagne ansøgninger: 7 projekter (samlet ansøgt: 14,3 mio. kr.). • Støttede projekter: 5. • Udmøntningsdato: 28. november 2023. • Målgrupper: Hjemmeboende borgere med demens.	Om: Ansøgningspulje til forsøgsordning med befordring af mennesker med en demensdiagnose, SB, 2025

					• Fokusområder: Transportordninger, ledsagelse, selvstændighed, deltagelse, tryghed.	
Initiativ 15: 98 demensvenlige kommuner.						
DHP-initiativ 15: 98 demensvenlige kommuner.	0 kr.	SUM	• Kommunerne opfordres til at arbejde for et demensvenligt samfund i et brev fra ministeren til alle 98 borgmestre samt formænd for de kommunale sundheds- og ældreudvalg.	• Brev til kommunerne fra daværende ældreminister, forår 2017	• Brevet blev i juni 2017 sendt til kommunerne. • I april 2018 blev de danske ældreråd ligeledes opfordret til at arbejde for et demensvenligt Danmark.	Brev til kommunerne, SUM, 2017
Initiativ 16: Flere demensegnede plejeboliger med demensegnede omgivelser.						
DHP-initiativ 16: Flere demensegnede plejeboliger med demensegnede omgivelser.	13 mio kr. Dertil kommer 16 mio. kr. til flere demensegnede boliger fra satspulje aftalen 2015	Transport-, Bygnings- og Boligministeriet (TBBM)	• Det daværende Transport-, Bygnings- og Boligministeriet (TBBM) udmøntede en pulje, hvor kommunerne kunne ansøge om midler til konkrete projekter, som gør eksisterende plejeboliger og -centre mere demensegnede. Puljemidlerne kommer oven i puljemidler fra satspuljeaftalen 2015 til flere demensegnede boliger.	• Pulje	Udmøntning af puljen: 115 ansøgere søgte om knap 100 mio. kr. Midlerne er udmøntet til 56 projekter. Kendetegnende ved en demensegnet plejebolig er fx., at døre og vinduer er tydeligt fremhævede og markerede, og at gulve opleves ensfarvede og lyse. Tidspunkt for udmøntning: • Puljemidler fra satspuljeaftalen 2015 til flere demensegnede boliger: Opslået og udmøntet i 2. halvår af 2017. • Puljemidler fra den nationale demenshandlingsplan 2025: Opslået og udmøntet i 1. halvår af 2018.	Pulje til indretning af demensboliger, SUM, 2016 Pulje til demensegnet indretning og ombygning af plejecentre 2016 Oversigt over kommuner, der opnår støtte
Initiativ 17: Indføre en national mærkningsordning for demensegnede boliger						
DHP-initiativ 17: Indføre en national mærkningsordning for demensegnede boliger	2,5 mio kr.	Transport-, Bygnings- og Boligministeriet (TBBM)	• Transport-, Bygge- og Boligministeriet udvikler en ny national mærkningsordning for demensegnede plejeboliger, der viser, på hvilke punkter en plejebolig/et plejecenter er demensegnet. • Mærkningen vil kunne benyttes til at kategorisere såvel eksisterende som nybyggede plejeboliger og -centre.	• Bekendtgørelse	• Bekendtgørelsen er trådte i kraft og gjaldt i perioden 2017 – 2015. Bemærkning: • I 2025 blev bekendtgørelse om mærkning af demensegnede plejeboliger ophævet.	Bekendtgørelse om mærkning af demensegnede plejeboliger, Retsinformation, 2017 Bekendtgørelse om ophævelse af bekendtgørelse om mærkning af demensegnede plejeboliger, Retsinformation, 2025
Initiativ 18: Forsøg med demensvenlige sygehuse.						

DHP-initiativ 18: Forsøg med demensvenlige sygehuse.	6 mio kr.	NVD	• Projektets overordnede formål var at opnå erfaring med demensvenlige sygehuse i en dansk kontekst via et pilotprojekt. I projektperioden blev der udviklet og afprøvet tiltag der kan bidrage til gøre danske sygehuse demensvenlige.
			• Der blev fokuseret på følgende tre ben, der tilsammen udgør et demensvenligt sygehus
			  ○ Kompetencer
			  ○ Organisering
			  ○ Fysiske rammer.
				• Idekatalog der samler erfaringer og vejleder i de elementer der skal til for at arbejde demensvenligt på et sygehus, herunder en tjekliste til det demensvenlige sygehus.
				• ABC demensvenligt sygehus – et kort e-læringsprogram til alt personale på et sygehus.
				• Netværk for demensvenligt
					Konceptet udviklet og afprøvet på tre projektsygehuse:
					
					• Akutafdelingen på Nykøbing F. Sygehus.
					
					• Geriatrisk afdeling på Svendborg Sygehus.
					
					• Neurologisk afdeling i samarbejde med Akutafdelingen på Viborg Sygehus.
					
					• Derudover har otte følgesygehuse fulgt projektet.
					
					Erfaringerne viser, at der er behov for et løbende fokus og implementeringsstøtte for at fastholde og videreudvikle arbejdet med demensenlige sygehuse.
						Demensvenlige sygehuse, NVD, 2022
						
						Demensvenlige sygehuse – idékatalog, NVD, 2020
						
						ABC Demensvenligt sygehus, NVD
						
						Demensvenligt Sygehus - Kompetenceløf

				sygehus, der mødes til et årligt netværksmøde.	I Region Syd fik OUH, Svendborg en tillægsbevilling via initiativ 5 om kompetenceløft, som forløb sideløbende og i synergi med initiativ 18. Efterfølgende er demensvenlige sygehuse blevet en strategisk satsning i Region Syd og der er indført demenskonsulenter på alle regionens sygehuse. Netværket har dannet et forum for deling af erfaringer og inspirerer nye til at igangsætte demensvenlig initiativer på hospitalerne.	t på tværs, OUH, 2019 Demensvenligt sygehus PATIENTVENLIGT FOR ALLE, OUH, 2020
Aftale om satspuljen på ældreområdet for 2019-2022 Frivillige tryghedspersoner til mennesker med demens på sygehus	7 mio. kr.	NVD og 8 deltagende sygehuse	Nationalt Videnscenter for Demens fik sammen med otte sygehuse der havde deltaget i initiativ 18 til formål at afprøve en ordning med frivillige tryghedspersoner til mennesker med demens på sygehus.	• Erfaringsopsamling formidlet på NVD's hjemmeside og i videoformat. • Der er udviklet undervisningsmateriale til undervisning af frivillige og arbejdet med organisering af indsatsen.	Projektet gav erfaringer med frivillige på danske sygehuse med særlig indsigt i demens. Sygehusene valgte på forskellig vis at videreføre initiativet efterfølgende. Røde Kors brugte endvidere initiativet som løftestang for deres frivillige på danske sygehuse. Tryghedspersonerne på OUH, Svendborg modtog i 2023 Demensprisen (pårørende) for deres indsats.	https://videnscenterfordemens.dk/da/tryghedspersoner-til-patienter-med-demens-paa-sygehus
Fokusområde 5: Øget videns- og kompetenceniveau						
Initiativ 19: Ny national forskningsstrategi på demensområdet og ny forskning.						
DHP-initiativ 19: Ny national forskningsstrategi på demensområdet og ny forskning.	6,7 mio kr.	SST/SUM/ Innovation sfoden	• Der udarbejdes en national forskningsstrategi, som har til formål at sætte fokus på og retning for forskningen på demensområdet. Derudover afsættes der midler til fem Erhvervs-Ph.d.er, der skal forske i demensområdet.	• Forskningsstrategi • Fem erhvervs-ph.d.-projekter	• Forskningsstrategi er offentliggjort i 2018. • Midlerne til Erhvervs-ph.d.erne er udmøntet.	National forskningsstrategi for demens 2025, SST, 2018
Initiativ 20: Permanentgørelse af Nationalt Videnscenter for Demens.						
DHP-initiativ 20: Permanentgørelse af Nationalt Videnscenter for Demens.	0 kr. Initiativet er finansieret ved aftalen om satspuljen for 2017-2020 på sundheds- og ældreområdet	SUM	• Nationalt Videnscenter for Demens bevilling gøres permanent. Initiativet er en del af aftalen om satspuljen for 2017-2020 på sundheds- og ældreområdet og er således finansieret.	• NVD er permanentgjort	• Er finansieret med satspuljeaftalen for 2017-2020, hvor støtten til NVD er blevet permanentgjort. • Nationalt Videnscenter for Demens (NVD) bevilling gøres permanent, da der er behov for, at centrets aktiviteter får et permanent tidsperspektiv. • Initiativet er en del af aftalen om satspuljen for 2017-2020 på sundheds- og ældreområdet, som blev indgået den 8. november 2016, og er således finansieret.	Permanentgørelse af Nationalt Videnscenter for Demens, ÆM
Initiativ 21: Bedre data på demensområdet						
DHP-initiativ 21: Bedre data på demensområdet	1 mio kr.	SUM/KCKS-Øst	• Med henblik på at styrke data på demensområdet afsættes i alt 1 mio. kr. til at videreudvikle Dansk Klinisk Kvalitetsdatabase for Demens i forhold til udredning om demens til en tværsektoriel kvalitetsdatabase, så der kan monitoreres på relevante indikatorer i hele demensforløbet – herunder kommunale data.	• Afklaring- og udviklingsfase • Videreudvikling af DanDem	• Afklarings- og udviklingsfase i 2017-2018. • Udmøntning af midlerne over bloktilskuddet i 2019. Databasen har til formål: • at kvalitetsudvikle indsatsen på demensområdet • bidrage til at nedbringe mørketallet for antallet af mennesker med demens • skabe øget synlighed, fx om hvilke udredningsenheder der sikrer høj rate af specifikke demensdiagnoser, hvilke læger der i høj grad udskriver antipsykotisk medicin til mennesker med demens, og hvilke kommuner der tilbyder forløb med få og fleksible overgange i indsatsen.	Initiativs beskrivelse: Bedre data på demensområde, ÆM Dansk Klinisk Kvalitetsdatabase for Demens, DanDem, 2024

Initiativ 22: Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner.						
Initiativ 22: Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner.	145,36 mio kr.	SST	• På baggrund af et afklarende forarbejde udmelder Sundhedsstyrelsen en ansøgningspulje til kompetenceudvikling i kommuner og regioner, herunder mulighed for Demensrejsehold i 7 nye kommuner.	• To puljer • Erfarings-opsamling og inspiration	1. udmøntning • Puljen blev opslået i april 2017 med ansøgningsfrist i juni 2017. • 107 ansøgere søgte om i alt 299 mio. kr. • Derudover blev der modtaget 13 ansøgninger om besøg af demensrejseholdene. • Midlerne blev udmøntet i 2017 til 32 projekter. 2. udmøntning • Puljen blev opslået i januar 2018 med ansøgningsfrist i marts 2018. • 97 ansøgere søgte om i alt 165,8 mio. kr. • Midlerne blev udmøntet den 3. juli 2018 til 24 projekter. Indhold og fokus i projekterne: Puljemidlerne blev udmøntet til konkrete projekter med fokus på: • Kompetenceløft i kommuner og regioner. • Praksisnær læring og forankring af kompetencer i praksis. • Fokus på både basis-, generalist- og specialistviden. • Tværfaglige og tværsektorielle tilgange. Projekterne fordelte sig over to hovedspor: • Praksisnær læring på alle niveauer i pleje- og behandlingsindsatsen. • Formelt kompetencegivende efter- og videreuddannelse.	Puljeopslag 2: Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner, 2018, SST Udmøntning 1: Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner – oversigt over ansøgere, der har modtaget midler september, 2017, SST Udmøntning 2: Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner – oversigt over ansøgere, der har modtaget midler september, 2017, SST Praksisnært kompetenceløft inden for demensområdet Erfaringer og inspiration fra 10 projekter, SST, 2020
Relaterede initiativer fra SSA-aftale(r)						
SSA-aftale 2020-2023: Opfølgning på demenshandlingsplan 2025, (Link) 6. Videreførelse af demensrejsehold med særligt fokus på reduktion af forbruget af antipsykotisk medicin til mennesker med demens	20 mio kr.	SST	• Demensrejseholdet fortsættes med fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker, der bor på plejecenter eller modtager hjemmepleje.	• Videreførelse af demensrejsehold	• Demensrejseholdet har afviklet målrettede kompetence- og organisationsudviklingsforløb med fokus på antipsykotisk medicin siden primo 2021. Der er gennemført forløb i 13 kommuner/private plejeenheder. • Yderligere 14 kommuner/private plejeenheder har fået tilsagn og vil blev afviklet fra efteråret 2022 og frem til og med første halvår af 2024. • Der gennemføres en evaluering af de forløb, som afvikles i 2023. Evalueringsrapport vil foreligge i 2. kvartal 2024.	Om demensrejsehold, SST, 2024
SSA-aftale 2023-2026, Styrket indsats, (link) c. Videreførelse af Demensrejseholdet	8,2 mio kr.	SST	• Demensrejseholdet arbejdet med fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker, der bor på plejecenter eller modtager hjemmepleje.	• Videreførelse af demensrejse-holdet	• Videreførelse af demensrejseholds initiativet.	Om: Demensrejsehold, SST, 2024

med fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin						
SSA-aftale 2024-2027, (link) 1. ABC e-learning	8,0 mio kr	NVD	• E-læringskonceptet ABC Demens anvendes til at styrke viden og kompetencer hos medarbejdere i regioner og kommuner. • Bevillingen gives til at sikre den fortsatte drift, udvikle nye kurser og udvikle aktiviteter og materialer der kan fremme brugen af ABC Demens og overføringen af viden og kompetencer til kursisternes egen praksis. • ABC Demens kan bruges strategisk og målrettet til at styrke medarbejdernes demensfaglige kompetencer og opgaveløsning. • E-læring om demens kan indgå som en del af kompetenceudviklingen for medarbejderne i både kommuner og på hospitaler. Det gælder både i onboarding af nye og ufaglærte medarbejdere og i den løbende kompetenceudvikling på arbejdspladsen.	• Bevillingen løber frem til udgangen af 2027. • Status oktober 2025: Der er udviklet 5 nye kurser og opdateret kurset ABC Demens på hospital. • Der er udviklet en læringsplatform som samler e-læringskurserne og materiale der kan understøtte læring eller implementering af nye redskaber eller metoder. • Der er udviklet materiale til brug for undervisning/ vejledning i praksis samt materiale til ledere omkring strategisk brug af ABC Demens konceptet til kompetenceudvikling på arbejdspladsen.	• Alle kurser udvikles med inddragelse af målgruppen og evalueres. • Der indsamles løbende viden om behov og ønsker gennem NVD´s netværk. • Der er generelt meget positiv feedback på ABC Demens • E-læringskurserne anvendes i stort set alle kommuner til på mange uddannelsesinstitutioner og efter-videreuddannelser. • E-læring målrettet hospitaler anvendes på udvalgte afdelinger og der vil i efteråret 2025 gøres en indsats for yderligere udbredelse. • Der oprettes ca. 1000 nye kursister hver måned.	ABC Demens: Gratis e-læring til dig, der arbejder med mennesker med demens, NVD
			•	•	•	
Initiativ 23: Uddeling af årets demenspris til medarbejdere på demensområdet.						
DHP-initiativ 23: Uddeling af årets demenspris til medarbejdere på demensområdet.	0,3 mio kr.	SUM/NVD	• Årets demenspris uddeles en gang årligt til en medarbejder, der har gjort en særlig indsats på demensområdet. • Prisen overrækkes på den årlige konference DemensDagene.	• Demenspris	Med aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsreserven 2020-2023 blev der afsat 0,4 mio. kr. i perioden 2020-2023 til at videreføre initiativet.	Nyhed om indstilling til demensprisen 2025, ÆM, 2025

Andet materiale

- Demensalliance: Link, Demensvenlig kommune guide, Tendenser i arbejdet med demensvenlig kommune
- Plan for udmøntning af den nationale demenshandlingsplan 2025.
- Statusoversigt for initiativerne i den nationale demenshandlingsplan 2016-2019
- SUU Almdel endeligt svar på spørgsmål 494 Bilag 5 Statusoversigt for initiativer på demensområdet 20232026pdf
- Udleveringsnotits med beskrivelser af initiativer i SSA24-2027